MİLLİ PEŞƏ STANDARTI

Dezinfektor

İngilis dilində adı: Disinfector

N: 7544-2-00212-01

Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Dünya Bankının birgə həyata keçirdiyi "Sosial Müdafiənin İnkişafı" layihəsinin "ISCO 88/08-ə uyğun təkmilləşdirilmiş peşə standartlarının və əlaqədar təlim standartlarının hazırlanması" tapşırığı çərçivəsində hazırlanmışdır.

Bakı
Avqust, 2015-ci il

İstifadə olunan anlayışlar

Bacarıq	Verilmiş iş üzrə vəzifə və fəaliyyətləri yerinə yetirmək qabiliyyətidir.
Bacarıq səviyyəsi	Həyata keçirilən fəaliyyətlərin əhatəliliyi və mürəkkəbliyi ilə müəyyən olunur, burada fəaliyyətlərin mürəkkəbliyi əhatə üzərində üstünlüyə malikdir. Hər bir bacarıq səviyyəsi üzrə müvafiq bilik səviyyəsi tələb olunur. ISCO-da, eləcə də Məşğulluq Təsnifatında aşağıdakı dörd geniş bacarıq səviyyəsi müəyyən edilir: ***Birinci bacarıq səviyyəsi*** Birinci bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr sadə və dövri fiziki fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsini zəruri edir. Bundan əlavə, birinci bacarıq səviyyəsində bir çox peşələr fiziki güc və dözümlülük tələb etdiyi halda, əksəriyyətində sadə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı tələb olunur. Bu bacarıqlara ehtiyac duyulduğu halda belə, onlar işin əsas hissəsini təşkil etmir. Birinci bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələr aşağı ixtisaslı işçi qüvvəsini əhatə edir. ***İkinci bacarıq səviyyəsi*** İkinci bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, adətən, daha mürəkkəb və əl dəqiqliyi tələb olunan fəaliyyətləri əhatə edir. Bu bacarıq səviyyəsində olan peşələrin çoxunda nisbətən inkişaf etmiş yazıb-oxuma, rəqəmlərlə işləmə və insanlararası yaxşı ünsiyyət bacarıqları tələb olunur. İkinci bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələrə ixtisaslı işçilər daxildir. ***Üçüncü bacarıq səviyyəsi*** Üçüncü bacarıq səviyyəsindəki peşələr, adətən, ixtisaslaşmış sahə üzrə geniş praktiki, texniki və metodoloji biliklər tələb edən mürəkkəb texniki və praktiki fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsini əhatə edir. Bu bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, ümumiyyətlə, yüksək səviyyədə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı, eləcə də inkişaf etmiş ünsiyyət bacarığı tələb edir. Üçüncü bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələr əsasən texniki işçiləri əhatə edir. ***Dördüncü bacarıq səviyyəsi*** Dördüncü bacarıq səviyyəsinə, adətən, ixtisaslaşmış sahə üzrə geniş nəzəri və praktiki biliklər əsasında mürəkkəb problemlərin həlli və qərarların qəbul edilməsini tələb edən fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi daxildir. Bu bacarıq səviyyəsi üzrə peşələr, ümumiyyətlə, yüksək səviyyədə yazıb-oxuma və rəqəmlərlə işləmə bacarığı, eləcə də təkmilləşmiş ünsiyyət bacarığı tələb edir. Dördüncü bacarıq səviyyəsi üzrə təsnifatlaşdırılan peşələrə menecerlər, mühəndislər, müəllimlər, həkimlər və s. daxildir ki, bunlar çox faxt peşəkarlar adlandırılır.
Bilik	Təhsil və ya təcrübə vasitəsilə əldə edilən məlumat və faktlar toplusunu əhatə edir.
Əlavə / ümumi səriştələr	Müvafiq əmək fəaliyyətini həyata keçirə bilmək üçün tələb olunan səriştələrə əlavə olaraq, arzuolunan faydalı səriştələri əhatə edir. Buraya əmək fəaliyyətini təkmilləşdirə bilən, bir çox peşələr üçün ümumi olan və gələcəkdə tələb olunacaq səriştələr daxildir. Bunlar işçilərin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün əsas kimi çıxış etmir.

Əvvəlki təlimin tanınması	Harada və necə təhsil almasından asılı olmayaraq, qeydə alınmış ixtisaslar və vahid standartlar baxımından insanların əvvəlki təliminin tanınması prosesidir. İnsanlar təhsil müəssisəsində formal təlim keçmələrindən və ya qeyri-formal təlim əldə etmələrindən asılı olmayaraq, öyrənmə prosesini heç vaxt dayandırmırlar. Əvvəlki təlimin qiymətləndirilməsi və tanınması prosesi aşağıdakı kimidir: • Şəxsin nə bildiyi və nə bacardığının müəyyənləşdirilməsi; • Şəxsin bilik və bacarıqlarının xüsusi standartlar, səriştələrin qiymətləndirilməsi üzrə əlaqəli meyarlar ilə müqayisə edilməsi; • Bu standartlara münasibətdə təlimin qiymətləndirilməsi; • Şəxsin formal, qeyri-formal və informal təlimlər vasitəsilə keçmişdə topladığı bacarıq, bilik və təcrübənin tanınması.
Fəaliyyət	Fərdin vəzifələrinin bir hissəsi olan iş və ya məsuliyyəti əks etdirir. Buna görə də vəzifə bir sıra fəaliyyətlərə bölünür.
Formal təlim	Azərbaycan Respublikasının təhsil və təlim müəssisələrində həyata keçirilir, dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə nəticələnir. Təhsil müəssisələrində formal təlimlər dövlət təhsil standartlarına uyğun olaraq aparılır. Əldə edilən səriştələr testlər vasitəsilə yoxlanır və dövlət təhsil sənədi verilir.
İnformal təlim	Özünütəlim yolu ilə bilik və bacarıqlara yiyələnmənin formasıdır. Təhsil və təlim müəssisələrindən kənarda həyata keçirilir və təbii olaraq gündəlik həyatımızda müşahidə olunur. Formal və qeyri-formal təlimdən fərqli olaraq, informal təlim çox vaxt qeyri-ixtiyari baş verir və beləliklə, hətta fərdlərin özləri də səriştələrinin artırılmasında onun rolunu hiss etməyə bilər (məsələn, kütləvi informasiya vasitələrindən, ictimaiyyət arasında gündəlik qarşılıqlı əlaqələrdən və ümumi münasibətlərdən məlumatın əldə edilməsi). O, təlimin həyata keçirilməsi sahəsində (xüsusilə) ixtisaslaşmamış hər hansı bir şəxs (yəni ailə üzvləri, digər əlaqəli şəxslər və s.) tərəfindən istiqamətləndirildiyi halda, məqsədli xarakter daşıya bilər. İnformal təlim ölkə səviyyəsində qəbul edilən diplom və sertifikatların verilməsi ilə nəticələnmir.
İş	Fərdin işəgötürən üçün və ya sərbəst məşğulluq şəraitində həyata keçirdiyi vəzifə və ya fəaliyyətlərin toplusudur (ISCO-08 -ə uyğun olaraq).
İşə yanaşma	Müəyyən ideya, obyekt, şəxs və ya vəziyyətə müsbət və ya mənfi münasibəti əks etdirir. Yanaşma fərdin fəaliyyət seçimini, çətinlik, həvəsləndirmə və mükafatlara (hamısı birlikdə stimul adlanır) cavab reaksiyasını müəyyən edir. Bu baxımdan yanaşma iş üçün xeyli vacibdir. Yanaşmanın 4 əsas komponenti var: (1) Emosional: hiss və həyəcan; (2) İdrak: məntiqlə həyata keçirilən inam və fikirlər; (3) İradi: fəaliyyət meylləri; (4) Qiymət: stimullara mənfi və ya müsbət münasibət.
Qeyri-formal təlim	Təhsil sistemi ilə paralel şəkildə aparılır və dövlət təhsil sənədinin verilməsi ilə müşayiət olunmur. Qeyri-formal təlimlər iş yerlərində və ya formal təlim sistemlərinə yardım üçün yaradılmış təşkilat və ya mərkəzlərdə, dərnəklərdə, fərdi məşğələlərdə, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və qruplarında həyata keçirilə bilər.
Qiymətləndirmə metodu	Səriştəni ölçmək üçün üsul və ya alətdir.

Qiymətləndirmə paketi

Fəaliyyət meyarı da daxil olmaqla fərdin səriştələrinin qiymətləndirilməli olduğu müxtəlif qiymətləndirmə metodlarıdır.

Qiymətləndirmə sxemi

Qiymətləndirmə standartlarının vəzifələrini və onların yerinə yetirilmə istiqamətlərini müəyyən edir.

Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin məqsədi fərdin müvafiq peşə standartını fəaliyyətlər, vəzifələr və ya tapşırıqlar üzrə həyata keçirə bilməsini müəyyən etməkdir. Sözügedən tapşırıqlar, peşə standartında müəyyən edilən texniki bacarıqları, planlaşdırma və problemləri həlletmə biliklərini, gözlənilməz vəziyyətlərdə hərəkət etmək bacarığını, digər şəxslər ilə işləmək bacarığını və ünsiyyət bacarıqlarını əhatə etməlidir.

Peşə standartları üzrə qiymətləndirmənin məqsədlərinə, digər məsələlərlə yanaşı, aşağıdakılar daxildir:

- İşəgötürmə;
- Karyera yüksəlişi;
- Bilik və bacarıqlarda olan boşluqların və təlim ehtiyaclarının müəyyən edilməsi;
- İşçi heyətinin qiymətləndirilməsi.

Qiymətləndirməni planlaşdıran zaman onun xarakterik cəhətlərinə xüsusi diqqət yetirmək lazımdır: qiymətləndirmə hansı interval çərçivəsində həyata keçirilməlidir, hansı hədəflər müəyyən edilməlidir, hansı qiymətləndirmə metodları daha məqsədəuyğundur. Qiymətləndirmə sxemi aşağıdakı qiymətləndirmə metodlarından 2 və ya 3-nü əhatə etməlidir: i) Əmək fəaliyyətinin müşahidə edilməsi; ii) İşin nəticəsinin qiymətləndirilməsi; iii) Simulyasiya; iv) Suallar (şifahi və ya yazılı); v) Layihə işi; vi) Portfel əsasında qiymətləndirmə; vii) Dinləmə qiymətləndirməsi; viii) Fərdi araşdırmalar; ix) Müştəri qiymətləndirməsi (məsələn, müştəri sorğu formaları), ekspert və şəxsi qiymətləndirmə və s.

Peşə standartı və peşə standartı üzrə qiymətləndirmə arasındakı əlaqə aşağıdakı sxemdə göstərilmişdir.

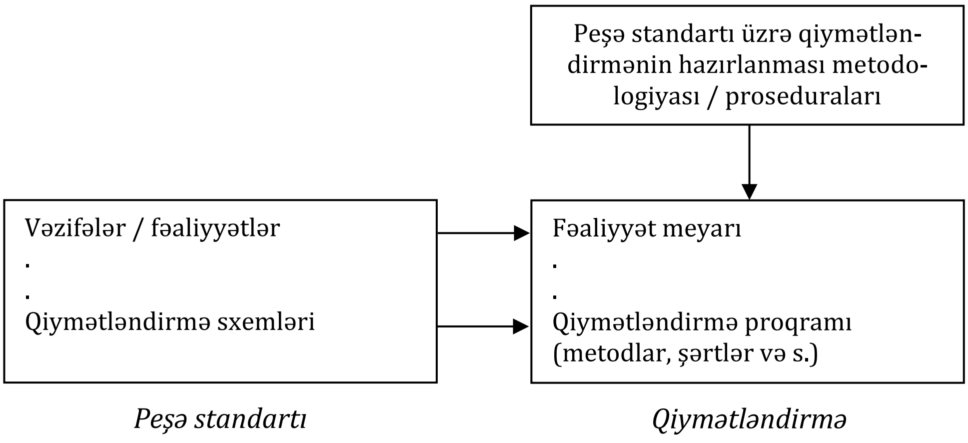

Məşğulluq təsnifatı (MT)

Ölkədə əmək bazarının inkişafına, beynəlxalq təcrübədə qəbul edilmiş uçot və statistikaya uyğun olaraq ISCO-08 təsnifatından istifadə edilməklə, onun genişləndirilməsi əsasında 2010-cu ildə hazırlanmışdır. Onun strukturu ISCO-08 təsnifatının strukturu ilə eynidir. MT Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsinin 20 Dekabr 2010-cu il 180 saylı qərarı ilə təsdiq edilmiş və AZT041-2010 nömrəsi ilə dövlət qeydiyyatına alınmışdır.

Peşə	Yüksək oxşarlıq dərəcəsinə malik əsas vəzifə və fəaliyyətlərdən ibarət olan işlərin məcmusudur. Şəxsin hər hansı bir peşə ilə bağlılığı onun hazırda tutduğu vəzifə, əlavə və ya əvvəlki işləri vasitəsi ilə müəyyən olunur.
Peşə standartı	İşçinin yerinə yetirməli olduğu vəzifə və fəaliyyətlərin, həmçinin tələb olunan səriştələrin təsviridir. Peşə standartı işdəki rolu təyin etməyə, işçinin fəaliyyətini qiymətləndirməyə, eləcə də, təkmilləşmə, peşə yüksəlişi üçün yollar müəyyən etməyə və hazırlamağa kömək edə bilər. Peşə standartları ISCO-ya və Məşğulluq təsnifatına uyğun olaraq təsnifatlaşdırılır.
Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi	Qiymətləndirmə hər hansı bir sahədə səriştənin aşkar edilməsi məqsədilə fərdin fəaliyyətinin aydın şəkildə müəyyən edilmiş standartlar ilə müqayisədə ədalətli və dəqiq şəkildə ölçülməsinə imkan verən prosesdir. İş yerinin qiymətləndirilməsi prosesi iş yeri ilə bağlı gündəlik fəaliyyətin tərkib hissəsini təşkil edir. Qiymətləndirmə zamanı əldə edilən nəticələr fərdlərə öz işlərini necə yerinə yetirdiyini öyrənməyə imkan verir. Bu, biliklərin, bacarıqların, yanaşma və davranışın inkişaf etdirilməsində, beləliklə, səriştənin nümayiş etdirilməsində onlara yardım edir. Peşə standartı üzrə qiymətləndirmə nümunəsi qiymətləndirmə sxemi, fəaliyyət meyarları, qiymətləndirməni həyata keçirmək üçün zəruri qiymətləndirmə metodları və resurslarını əhatə edir.
Peşələrin Beynəlxalq Standart Təsnifatı (ISCO)	Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) məsul olduğu əsas beynəlxalq təsnifatlardan biri olmaqla, beynəlxalq iqtisadi və sosial təsnifat qrupuna daxildir. ISCO iş prosesində qarşıya qoyulan vəzifə və fəaliyyətlərə müvafiq şəkildə müəyyən edilmiş qruplara uyğun olaraq işlərin təşkilində vasitə rolunu oynayır. Onun əsas vəzifələri aşağıdakıları təmin etməkdən ibarətdir: • Peşələrə dair statistik və inzibati məlumatların beynəlxalq hesabatını, müqayisəsini və mübadiləsini həyata keçirmək üçün baza rolunu oynamaq; • Peşələrin milli və regional təsnifatlarının hazırlanması üçün model rolunu oynamaq; • Bilavasitə özlərinin milli təsnifatını hazırlamayan ölkələrdə tətbiq oluna biləcək sistem rolunu oynamaq. O, statistik və müştəri yönümlü proqramlar üçün nəzərdə tutulmuşdur. Müştəri yönümlü proqramlara iş axtaranların iş yerlərinə yönəldilməsi, ölkələr arasında işçilərin qısa və uzunmüddətli miqrasiyasının idarə edilməsi, peşə təlimi proqramları və təlimatlarının hazırlanması daxildir. ISCO-nun ilk versiyası 1957-ci ildə qəbul edilmiş, daha sonra isə ISCO-68, ISCO-88 və hazırkı ISCO-08 versiyaları hazırlanmışdır.
Səriştə	Müvafiq əmək fəaliyyətini həyata keçirə bilmək üçün lazımi səviyyədə bilik, bacarıq, yanaşma və davranışa malik olmaqdır. İş kontekstində istifadə olunan “Səriştə” anlayışı iş yerində tətbiq olunan bacarıqları əks etdirir. Səriştə şəxs nəyi bilir (bilik), nəyi bacarır (bacarıq), nəyi etmək istəyir (yanaşma) və bunu necə edir (davranış) məhfumlarının birləşməsinin nəticəsidir. Beləliklə, səriştə işi yerinə yetirmək üçün lazım olan texniki peşə elementləri, ümumi şəxsi xüsusiyyətlər və istəklərin birləşməsidir. Səriştələr həmçinin işçinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün baza rolunu oynayır.

Vəzifə	İşin icrası üçün zəruri olan fəaliyyətləri əhatə edir.

Mündəricat

Milli peşə standartı 7

1. İşə dair xüsusi məlumat 7

1.1. Əmək şəraiti 7
1.2. İşə qəbul tələbləri 7
1.3. Tabeçilik 7
1.4. Məsuliyyət və müstəqillik səviyyələri 8
1.5. Karyera yüksəlişi və sərbəst məşğulluq imkanları 8

2. Əsas vəzifə (V) və fəaliyyətlərin (F) siyahısı 9

3. Səriştələrin qısa təsviri 11

4. Təlim ilə bağlı xüsusi məlumat 12

4.1. Təlimin növləri 12
4.2. Təlimin istiqaməti 12
4.3. Əvvəlki təlimin tanınması 12

Peşə standartının hazırlanması prosesində iştirak edənlərin siyahısı 12

Milli peşə standartı

Dezinfektor

Peşənin qısa təsviri

Dezinfektor, kimyəvi-bioloji, fiziki və mexaniki üsullarla yaşayış və müəssisə binalarında, sənayedə, açıq və qapalı sahələrdə hətta su hovuzlarında, habelə su və yeyinti məhsulları, məişət əşyaları üzərində dezinfeksiya işini yerinə yetirərək, ərazini xəsətlik törədən zərərverici həşərat, böcək, gəmiricilər, xəstəliklərə səbəb olan infeksiyanı, patogenləri, mikroorqanizmləri və mikrobları məhv edir və ya güclü zərərvericilik xüsusiyyətlərindən muhafizə edir. Dezinfeksiyaedici maddəni əraziyə uyğun şəkildə hazırlayır, istifadəyə hazır vəziyyətə gətirir, dezinfeksiyaedicini əl apparatına yerləşdirir və yayır. Əsas işi dezinfeksiya-törədicinin yoluxma yollarını və amillərini, daha sonra isə deratizasiya-infeksiya mənbəyinin aradan qaldırılmasına yönəlmişdir. Fərdi olaraq-tək, eyni zamanda böyük və kiçik qruplarla işləyə bilir.

Məşğulluq Təsnifatında (MT) peşənin kodu:	7544 (dezinfektor)
MT-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2 (tövsiyyə olunan səviyyə:1)
ISCO 08-də işin kodu:	7143 (Building structure cleaners)
ISCO 08-də ixtisas (bacarıq) səviyyəsi:	2
Milli Kvalifikasiya Çərçivəsi ilə əlaqə:	
Təklif olunan yenilənmə tarixi:	Avqust, 2020-ci il

1. İşə dair xüsusi məlumat

1.1. Əmək şəraiti

- İş açıq və qapalı məkanlarda yerinə yetirilir;
- İş adətən növbəli iş rejimində və müntəzəm iş saatlarında yerinə yetirilir;
- İşin xüsusiyyətindən asılı olaraq, tozlu, çirkli, suyu, qoxulu və qeyri-sabit temperaturlu iş şəraitində işləyə bilər;
- Adətən insan orqanizminə zərərli kimyəvi maddələrlə, pestisidlərlə işləyir;
- İşin xüsusiyyəti ilə əlaqədar olaraq dezinfektor xüsusi fərdi mühafizə vasitələri geyməli, təhlükəsizlik norma və qaydalarına diqqətlə riayət etməlidir;
- Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydaları Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Əmək Məcəlləsi, Texniki təhlükəsizlik haqqında Qanun və digər müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunur.

1.2. İşə qəbul tələbləri

- Əmək münasibətləri Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Əmək Məcəlləsi və digər normativ-hüquqi aktlarla tənzimlənir;
- İşə qəbul olunarkən sağlamlıq haqqında tibbi arayış, sonradan vaxtaşırı icbari tibbi müayinədən keçmək haqqında tibbi arayış (Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin qərarı və Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq əmrləri ilə nəzərdə tutulduğu hallarda) təqdim olunur;
- Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizlik texnikası qaydaları ilə təlimatlandırmalar və fərdi mühafizə vasitələri ilə təminat məcburi xarakter daşıyır.

1.3. Tabeçilik

Kimə tabedir: Müəssisənin təsərrüfat rəhbəri.

Kim ona tabedir: Yoxdur.

1.4. Məsuliyyət və müstəqillik səviyyələri

Səviyyələr	Məsuliyyət, fəaliyyətlərin mürəkkəbliyi və müstəqillik	Uyğun gələn səviyyə
1	Planlaşdırılmış qaydada birbaşa nəzarət altında işləmək. İş təkrarlanan xarakterə malikdir və mürəkkəb olmayan bir neçə funksiyanı əhatə edir.	☑
2	Nəzarət altında işləmək, kiçik səlahiyyətlərə malik olmaq. Təcrübə tələb edən fəaliyyətlərin yerinə yetirilməsi və əlaqələndirilməsi üçün məsuliyyət daşımaq. Öz fəaliyyətlərini planlaşdırmaq və nəticələri barədə hesabat vermək. Digər şəxslərlə əməkdaşlıq etmək və komandada işləmək.	
3	Əvvəlcədən məlum olan vəzifə və fəaliyyətlər çərçivəsində müstəqil idarəetmə və komandanın idarə edilməsini həyata keçirmək (eyni zamanda həm idarəetmə, həm də istehsal subyekti kimi çıxış etmək). İşə yanaşmasını dəyişən şəraitə uyğunlaşdırmaq və dövri problemlərin həlli zamanı elementar nəzəriyyələrdən istifadə etmək. Digər şəxslərin gündəlik işinə nəzarət etmək, əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi üçün məsuliyyət daşımaq və işin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər vermək. İşçilərə rəhbərlik etmək. Mürəkkəb fəaliyyətləri əlaqələndirmək və yerinə yetirmək. Ümumi təcrübədən istifadə etməklə xüsusi yeni fəaliyyətlər müəyyən etmək.	
4	Yeni və çox vaxt yaradıcı metodlar tələb edən məsələlərlə məşğul olmaq. Mürəkkəb məsələlərin həllində geniş təcrübədən istifadə etmək. Gözlənilməz dəyişiklik olduğu halda əmək fəaliyyətinə rəhbərlik və nəzarəti həyata keçirmək. Özü və başqaları üçün fəaliyyət meyarları hazırlamaq, onları nəzərdən keçirmək və təkmilləşdirmək. Gözlənilən və ya gözlənilməz iş rejimi şəraitində qərarların qəbul edilməsinə məsuliyyət daşımaq. Fərdlərin və qrupların peşəkar inkişafının idarə olunmasına məsuliyyət daşımaq. Fəaliyyətləri müşahidə etmək, qiymətləndirmək, müvafiq hesabatlar hazırlamaq və dəyişikliklər təklif etmək.	

1.5. Karyera yüksəlişi və sərbəst məşğulluq imkanları

- Təlim və təcrübə keçməklə bu peşə ilə əlaqədar qrup rəhbəri, ümumi nəzarətçi kimi rəhbər vəzifələrə yüksəlmək imkanları mövcuddur;
- İxtisaslı mütəxəssislər yüksək dərəcədə ixtisaslaşmış işlərə keçə bilər.

2. Əsas vəzifə (V) və fəaliyyətlərin (F) siyahısı

V.1. İşə hazırlaşmaq və işi təşkil etmək:

F.1.1. Dezinfeksiya əməliyyatına hazırlaşmaq:
F.1.2. İşdən əvvəl müvafiq təlimatlardan istifadə etmək və ya təlimat almaq;
F.1.3. İstehsal planı və ya tələbinə əsasən istehsal prosesi, öncəki və növbəti əməliyyatlar ilə əlaqədar istifadə olunan dezinfeksiya vasitələrini və avadanlıqlarını müəyyən etmək;
F.1.4. Dezinfeksiya olunacaq ərazinin şəraitinə uyğun dezinfeksiya vaxtını müəyyən etmək;
F.1.5. Təmizlənəcək iş sahəsinə uyğun mühafizə və geyim növünü müəyyən etmək;
F.1.6. Tələb olunan işə uyğun, kimyəvi qarışıq vasitəsinin miqdarını müəyyən etmək;
F.1.7. İstifadə olunan avadanlıq, dezinfeksiya vasitələrini yoxlamaq;
F.1.8. Dezinfeksiya üzrə bütün mərhələləri planlaşdırmaq;
F.1.9. Dezinfeksiyaedici vasitələrin istifadə ardıcıllığını planlaşdırmaq;
F.1.10. Dezinfeksiya üçün lazım olan alət və avandalıqların nasazlıqlarını və ya istismar qüsurlarını, həmçinin vasitələrin istehsal müddətini yoxlamaq;
F.1.11. Müəssisənin texniki tələblərinə uyğun olaraq vasitə və avadanlığı müvafiq şəxslərdən əldə etmək, təhvil aktını sənədləşdirmək, təsdiq etdirmək;
F.1.12. Geyimlər, vasitə, avadanlıq və sistemlərin nəzarət və texniki tələblərə uyğunluğunu yoxlamaq;
F.1.13. Dezinfeksiya məqsədinə əsasən dezinfeksiya olunacaq əraziyə görə avadanlığı müəyyən edib uyğun vasitə və alətndən istifadə etmək;
F.1.14. Mexaniki alətlərin və vasitələrin təlimatına əsasən təhlükəsizlik tədbirlərinin ardıcıllığını müəyyən etmək;
F.1.15. Ərazi üzrə əsas dezinfeksiya olunacaq sahələri müəyyən etmək;
F.1.16. Materiallardan səmərəli istifadə etmək.

V.2. Dezinfeksiya əməliyyatını yerinə yetirmək:

F.2.1. Dezinfeksiya qaydasını müəyyənləşdirmək və məlumatlandırmaq;
F.2.2. İş təhlükəsizlik sisteminə riayət edərək fərdi mühafizə vasitələrini geyinmək.
F.2.3. Dezinfeksiya olunacaq sahəyə uyğun dezinfeksiya prosesini dogru şəkildə davam etdırmək;
F.2.4. Lazım gəldikcə əlavə vasitələri istifadə etmək, yaymaq, çiləmək və s. yollarla prosesi davam etdirmək yeri gəldikcə dezinfeksiyaedici avadanlıqlarından istifadə etmək;
F.2.5. Əllə dezinfeksiyani eyni zamanda, dezinfeksiya maşını vəya avadanlığını düzgün şəkildə idarə etmək;
F.2.6. Digər sahələrə zərər vermədən desinfeksiya avadanliq və vasitələrdən istifadə etmək;
F.2.7. Dezinfeksiya zamanı fövqəlhadə hallara və bioloji zəhərlənmələrə səbəb ola biləcək, lazımlı məmulatları yararsız hala sala biləcək hadisələrə yol verməmək;
F.2.8. Dezinfeksiya prosesinin tamlığını təmin etmək;
F.2.9. Texniki xidmət və ya yardım ehtiyacı olan qeyri-normal vəziyyətlər barədə nəzarətçini məlumatlandırmaq.

V.3. İşin həcminin iş saatını müəyyənləşdirmək və hesabatını təqdim etmək:

F.3.1. İşlətdiyi avadanlıq və materialların miqdarı barədə hesabatı müəssisə rəhbərinə hesabat vermək;
F.3.2. Dezinfeksiya avadanlıqlarının, geyimlərinin və vasitələrin işlək vəya qeyri-işlək vəziyyəti barədə rəhbərliyə məlumat vermək;
F.3.3. Dezinfeksiya növünün funksiya və xüsusiyyətinin, üstunluk verdiyi üsul,vasitə və avadanlığın xassələrini şərh etmək;
F.3.4. Ta mamlama, təhvil – təslim işlərini yerinə yetirmək.
F.3.5. İstifadə olunan materiallar və tətbiq olunan metodlar daxil olmaqla proseslərin qeydiyyatını aparmaq;
F.3.6. Avadanlıqları səliqəli istifadə etmək və lazımı şəraitdə saxlamaq;

F.3.7. Dezinfeksiya prosedurlarında istifadə olunan zədələnmiş material və avadanlıqlar, texniki xidmət və ya təmirə ehtiyacı olan qeyri-normal vəziyyətlər barədə nəzarətçini məlumatlandırmaq;

F.3.8. Xidmət barədə hesabatı rəhbərliyə təqdim etmək;

F.3.9. Məhsuldar işlə əlaqədar ətraf mühitin mühafizəsi, əməyin təhlükəsizliyi, fövqelhadə təbiət hadisələrindən mühafizə və məhsuldarlıq ilə əlaqədar qaydalara riayət etmək.

3. Səriştələrin qısa təsviri

Bilik:	• Mexaniki və ya əl dezinfeksiya alətləri, o cümlədən onların istifadəsi, təmiri və saxlanması haqqında məlumat; • Dezinfeksiya növləri və prosesi haqqinda umumi məlumat; • Təbiət elmləri(Biologiya,kimya,fizika)sahəsində sadə biliklər; • Dezinfeksiya məhsulları,vasitələri onların tərkibi, keyfiyyəti, dəyəri və s. barədə məlumat; • İş ərazisində və ya peşəkar alətlərdən istifadə ilə bağlı təhlükəsizlik qaydaları barədə məlumatlı olmaq; • Dezinfeksiya ilə deratizasiyanın fərqini istifadə üsulları; • Dezinfeksiya növündən, xüsusiyyətindən asılı olaraq vasitələrin, avadanlıqların tərkib və xüsusiyyətləri; • Təhlukəli iş şəraiti və təhlükəsizlik tədbirləri barədə məlumatlı olmaq; • Müəssisənin təhlükəsizlik qaydaları; • SƏTƏM (Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin mühafizəsi) normaları; • Ətraf mühitin mühafizəsi, əməyin mühafizəsi, sanitar-gigiyena, texniki təhlükəsizlik məsələləri üzrə metodiki materiallar; • İşi planlaşdırmaq və qiymətləndirmək.
Bacarıq:	• Dezinfeksiya üçün olan müvafiq alətlərdən istifadə etmək; • Bütün növ və daha çox istifadə olunan materiallar,məhlullar, dezinfeksiya avadanlıqları ilə işləyə bilmək; • Sadə kimyaçılıq təcrübəsinə sahib olmaq; • Karantin sahənin xüsusiyyətlərini dəyərləndirmək; • Müxtəlif növ dezinfeksiya üsullarını yerinə yetirmək; • Əldə edilən nəticəni təmin etmək üçün işin qiymətləndirilməsi; • Təhlükəsizlik tədbirləri görmək; • Operativ olmaq və doğru səmtə istiqamətlənmək; • Problemləri həll etmək bacarığı; • Vaxtı idarə etmək bacarığı; • Əməyin mühafizəsi və fövqəlhadə hallardan mühafizə üzrə qaydalara əsasən işi yerinə yetirmək.
Yanaşma:	• Dəqiqlik, düzgünlük və operativlik nümayiş etdirmək və təfərrüata diqqət yetirmək; • Yüksək səviyyədə fərdi intizam nümayiş etdirməklə çalışmaq
Əlavə / ümumi səriştələr:	• Peşəkar bacarıqlarının inkişafı, həmçinin yeni məlumatların əldə edilməsi üçün kompüter bilikləri; • Yeni texnologiyalar sahəsində maraqlı olmaq.

4. Təlim ilə bağlı xüsusi məlumat

4.1. Təlimin növləri

Bu peşə üçün zəruri səriştələr aşağıda göstərilən təlim metodları vasitəsilə əldə edilə bilər:

Formal təlim

Tövsiyə olunan formal təlim	Uyğun gələn təlim növü	Qeydlər
Tam orta təhsil[1]		
İlk peşə-ixtisas təhsili və ya akkreditasiyadan keçmiş təlim müəssisəsində təlim	☑	İlkin təlim akkreditasiyadan keçmiş peşə məktəbləri və sertifikatlaşdırılmış müəssisələr tərəfindən təşkil olunur. Bu təlim praktikadan qazanılan geniş təcrübə ilə əlaqələndirilməlidir. Yalnız praktiki təlim keçirildiyi hallarda səriştələrin tanınması haqqında sənəd əldə etmək üçün işçinin əlavə nəzəri təlim keçməsi və qiymətləndirilməsinə ehtiyac var.
Orta ixtisas təhsili		
Ali təhsil		
Digər:		

Qeyri-formal və (və ya) informal təlim tələb olunan səriştələrin genişləndirilməsinə şərait yarada bilər. Bəzən dezinfektor zəruri səriştələri yalnız qeyri-formal və (və ya) informal təlim vasitəsi ilə əldə edə bilər.

Qeyri-formal təlim

Qeyri- formal təlimin ən yaxşı yolu iş yerində öyrənməkdir. Bu, təlim mərkəzində keçirilən kurslar və ya təcrübəli mütəxəssis/təlimatçı tərəfindən keçirilən birbaşa təlimlə əlaqələndirilə bilər.

İnformal təlim

İnformal təlimənənəvi olaraq, kütləvi informasiya vasitələri və sosial şəbəkələr vasitəsi ilə baş verir. O, tələb olunan nəzəri və təcrübi bilikləri verə bilər, lakin fərdi yoxlamadan başqa, digər qaydada müşahidə edilməsi demək olar ki, mümkün deyil və ölçülməsi çətindir.

4.2. Təlimin istiqaməti

Normal ilkin təlim istiqaməti ümumi orta təhsili bitirdikdən sonra müvafiq müəssisədə təcrübə keçməkdir. İşçinin təlim istiqamətləri yuxarıda göstərildiyi kimi, qeyri-formal və ya informal təlimdən də ibarət ola bilər.

4.3. Əvvəlki təlimin tanınması

Gələcəkdə yeyinti-qida, emal sahəsində ən azı iki il iş təcrübəsi olan şəxs səriştələrin yoxlanması üçün imtahana müraciət edə və yalnız imtahanı keçdikdən sonra səriştələrin tanınması haqqında rəsmi sənəd əldə edə bilər.

[1] Ümumi orta təhsil ölkə vətəndaşları üçün icbari xarakter daşıdığından cədvəldə əks olunmayıb.